

byly odcizeny pouze dva pytle v ceně 570 K. Než pokud pak jde o námitku druhou, tu, jak bylo již uvedeno, rozsudek zjišťuje, že se všichni obžalovaní na provedení krádeže u P. uhlavili, a jestliže se na jiném místě rozhodovacích důvodů mluví o tom, že obžalovaní byli v tom za jedno, že tu noc v P-ově továrně provedou krádež c u k r u, nelze to bráti vzhledem k důvodům v jich celistvosti doslovně a dokonce ne v tom smyslu, jakoby byl soud nalézací u obžalovaných zjistil úmysl obmeziti chystanou krádež právě snad jen na cukr. Jsouť pak všichni obžalovaní, z nichž žádný netvrdí, že by byla úmluva jejich výslovně omezena bývala v ten smysl, že ukraden má resp. smí býti pouze a výhradně cukr, zodpovědni za celý rozsah a výsledek krádeže stejně jakoby tomu bylo bývalo i v tom případě, kdyby, jak tomu zpravidla bývá, k nějaké úmluvě ohledně předmětu krádeže mezi nimi vůbec nebylo bývalo došlo. Vyjmouti lze z tohoto pravidla pouze ty případy, v nichž ten který pachatel proti výslovné úmluvě s jinými spolupachateli, kterou předmět krádeže předem přesně vymezen byl, činnost svoji rozšiřuje na věci, v takovéto úmluvě nezahrnuté. Těmito vývody vlastně již z největší části prokázána je bezpodstatnost zmateční stížnosti obžalované Marie K. i potud, pokud, uplatňujíc další důvod zmatečnosti dle § 281 č. 10 tr. ř., dovolává se toho, že její zlý úmysl, má-li se na zřeteli úmluva, jen na krádež cukru omezená, vztahovati se mohl právě jen na účast při krádeži cukru, dále toho, že na místě činu vlastně vůbec nebyla, že její účast obmezila se pouze na odcizení pytle s cukrem v ceně 305 K a že, nacházevši se po odnesení pytle toho doma, není spoluvinoem na krádeži ostatních věcí. Zbývá tu zdůrazniti pouze, že případnému požadavku, by se ten, komu se klade za vinu krádež ve společnosti, nacházel na místě činu nebo poblíž něho, plně vyhověno bylo tím, že se obžalovaná nacházela, jak zjišťuje rozsudek, jen v nepatrné vzdálenosti od místa činu tak, že, nehledě k pozitivní činnosti, kterou obžalovaná dle shora řečeného vyvinula, přispěla k provedení krádeže i tím, že pachatelé, kteří se do skladiště vlámali a odtud věci vynášeli, měli při tom následkem přítomnosti obžalované i druhých dvou obžalovaných žen jistý pocit zvýšené bezpečnosti, že nebudou při svém díle překvapeni, z něho vyrušeni.

Čís. 193.

Padělání bankovních kolků, spáchané před působností zákona ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n.

I doznání obžalovaného v přípravném vyhledávání nebo vyšetřování lze zhodnotiti pro otázku důkazní, předpokládajíc, že při hlavním přelíčení bylo soudu řádně na vědomost uvedeno.

(Rozh. ze dne 27. května 1920, Kr I. 109/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti Otty H., Heřmana G. a Ludvíka M. do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. ledna 1920, jímž byli tito stěžovatelé

uznání vinnými zločinem dle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n. mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska § 281 čís. 5 tr. ř. vytýká zmateční stížnost Heřmana G. rozsudku především, že soud nalézací dal více váry údajům spoluobžalovaného H. v přípravném vyšetřování, za hlavního přelíčení změněným a obhajobě stěžovatelově v podstatných částech odporujícím, než obhajobě stěžovatelově, v mnohých směrech důkazy doložené. Při tom poukazuje stížnost na to, že doznání neb tvrzení spoluobviněného nejsou vůbec žádným průvodním prostředkem. Než trestní řád opustil vůbec v § 258, tr. ř. stanovisko zákonné theorie průvodní postaviv se na stanovisko volného uvažování důkazů. S tímto stanoviskem nesrovnává se však náhled zmateční stížnosti, jakoby soud obmezen byl na průvodní prostředky, v trestním řádu výslovně upravené. Průvodním prostředkem může být každý prostředek, který jest způsobitým, aby z něho soudce nabýti mohl přesvědčení o pravdivosti té které závazné skutečnosti. Že prostředkem takovým může být i výpověď spoluobviněného, jest na snadě, vyplývá ostatně zřejmě i z ustanovení prvního odst. § 252 tr. ř. Tomu nevádí předpis § 206 tr. ř., na nějž stěžovatel zvláště poukazuje, poněvadž upozorňuje soudce jen na to, že ani doznání obviněného nesproštuje jej povinnosti, pravdivost jeho blíže zkoumat. Jediným obmezením soudce jest jen předpis prvního odstavce § 258 tr. ř., že smí mítí zření jen k tomu, co v hlavním přelíčení bylo předvedeno. Z toho vyplývá zřejmě, že i doznání spoluobžalovaného za předběžného vyhledávání a vyšetřování jest přípustným prostředkem průvodním, jakmile přečtením neb předložením za hlavního přelíčení přivedeno bylo soudu nalézacímu na vědomost. Výtka zmateční stížnosti vymyká se tudíž z rámce § 281 čís. 5 tr. ř., spadajíc do oboru nepřipustného hrojení proti soudcovskému přesvědčení. b

Po stránce meritální staví se zmateční stížnosti všech tří stěžovatelů, opírajíc se o § 281 čís. 10 pokud se týče i 9 a) tr. ř., na stanovisko, že odsouzení jich pro zločin padělání peněz dle § 1 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. vzhledem ku §§ 107 resp. 106 tr. z. jest právně pochybeným, tvrdíce, že stěžovatelé, nejde-li vůbec jen o přestupek důchodkový dle § 13 min. nař. ze dne 25. února 1919, č. 86 sb. z. a n., směli odsouzení býti toliko pro zločin podvodu dle § 199 d) neb 201 a) tr. z. po případě § 2, pokud se týče §§ 4 neb 5 zák. sb. z. a n., čís. 269. Pokud se týče tvrzení prvuvedeného budiž již zde na to poukázáno, že úmyslné rušení okolkovací akce dle § 15 min. nař. sb. č. 86 tvořilo by rovněž přestupek soudně trestný, ježto zvláštní případy, ohrožené tam pouze trestem důchodkovým nebo správním, nemohou přijíti v tomto případě vůbec v úvahu. Než i jinak dlužno označiti nikoli stanovisko zmateční stížnosti, nýbrž stanovisko rozsudku správným a zákonu vyhovujícím. Dle § 2 zákona ze dne 25. února 1919 čís. 84 sb. z. a n., jímž byl ministr financí zmocněn, aby provedl okolkování bankovek, stanoveno, že po skončeném okolkování mají bankovky, kolkované kolkem československé republiky, nucený oběh v území čsl. státu. U provedení zákona vyslovuje ministerské nařízení ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. v § 8, že počínajíc 10. březnem 1919 není neokolkovaná bankovka již zákonným

platidlem na území československého státu. Též § 2 zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 187 sb. z. a n. jímž se upravuje oběh a správa platidel v československém státě a doplňuje zmocnění ministerstva financí, dané zákonem ze dne 25. února 1919 čís. 84 sb. z. a n., vyslovuje, že bankovky, označené ve smyslu zákona ze dne 25. února 1919 č. 84 sb. zák. a nař., jsou, pokud nebudou vyměněny za jiná platidla, zákonným platidlem a jest stát i kdokoliv jiný povinen přijímati je při placení v jmenovité jich hodnotě. Vyslovuje pak dále § 3 zákona, že neoznačené bankovky rak.-uherské banky, pokud ministr financí ohledně některých druhů přechodně jinak neustanovil — přestávají býti zákonným platidlem. Ze shora uvedených předpisů však vyplývá zřejmě nesprávnost tvrzení stížností o významu bankovkových kolků jako pouhého prostředku k označení těchto bankovek rak.-uherské banky, jež mají míti budoucně nucený oběh v oblasti republiky Československé pokud se týče potvrzení, že zaplacen byl poplatek okolkovací. Dle těchto předpisů stal se kolek zákonem ze dne 25. února 1919 č. 84 sb. z. a n. zavedený, pro oblast československého státu podstatnou součástí veřejných úvěrních papírů, majících platnost mincí. Jest proto na snadě, že padělání kolků za účelem, aby jimi byly neokolkované bankovky okolkovány a do oběhu dány, pokud se týče opatření takovýchto padělků za účelem uvedeným, opodstatňuje všechny náležitosti spoluviny na padělání veřejných papírů úvěrních ve smyslu § 107 tr. z. Nalepení pak tohoto falšovaného kolku na neokolkovanou bankovku rak. uherské banky jest paděláním peněz československých. Již dle starého zákona trestního nelze tudíž správným uznati tvrzení, že by zjištěná činnost stěžovatelů spadala pouze pod hledisko zločinu podvodu ve smyslu § 199 a) tr. z. a nebylo třeba zvláštního ustanovení § 12 odst. 2, by se kolkům bankovkovým dostalo vyšší ochrany zvláštních předpisů o padělání peněz vůbec. Poukazují-li zmateční stížnosti na různá ustanovení, z nichž vyplývá, že přestaly-li neokolkované bankovky býti zákonitým platidlem v oblasti československého státu, nepřestaly býti platidlem vůbec a měly v době činu i určitou kursovní hodnotu, z čehož ve spojení se skutečností, že bankovka sama nalepením falešného kolku nebyla padělána, odvozují, že tu není případu § 106 tr. z. vůbec, tedy přehlíží, že stěžovatelům nebylo se zodpovídati z padělání bankovek rak.-uherské banky, nýbrž z padělání českoslov. okolkovaných bankovek, pokud se týče spoluviny na něm dle § 107 tr. z. Jak posuzovati by bylo neoprávněné nalepování pravých kolků bankovkových na rakousko-uherské bankovky, netřeba tuto řešiti, poněvadž činnost taková v konkrétním případě vůbec nepřichází v úvahu. Pravda jest ovšem, že druhý odstavec § 13 min. nař. ze dne 25. února 1919 čís. 86 sb. z. a n. neřeší otázku, spadá-li falšování kolků bankovkových pod předpisy II. hlavy, neb pod jiná trestní ustanovení všeob. trestního zákoníka. Avšak otázku tu nelze též řešiti ve prospěch stěžovatelů ze skutečnosti zvláštního předpisu § 12, odst. 2 zák. ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n. Předpis tento odůvodněn jest dostatečně snahou, by padělání kolků, jež dle dosud platného zákona přicházelo v úvahu pouze jako pořizování prostředku, sloužícího ku padělání úvěrních papírů, postaveno bylo se stanoviska trestnosti na roveň padělání těchto papírů samých. Nesprávné jest též tvrzení zmateční stížnosti, že zákon ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n. vydán byl dle důvodové zprávy proto, ježto vše-

obecných ustanovení trestního zákona na nové případy, zejména případ falšování kolků nebylo lze použití a ustanovení zákona trestního ve směru tom byla příliš mírná. Tvrzení to obmezuje důvodová zpráva výslovně na trestní zákon uherský, který ovšem neposkytuje dostatečné záruky pro patřičné potrestání padělání kolků, poukazujíc na to, že trestní ustanovení, jež novým zákonem mají býti zavedena, jsou vůči dosaváde platnému trestnímu zákonu pro bývalé země rakouské v leckterém ohledu mírnějšími. Proto také správným jest dle zásady čl. IX. uvoz. zák. ku trestnímu zákoníku použití zákona nového na skutky stěžovatelů, spáchané před vstoupením jeho v platnost, jestliže tyto, jak shora doličeno, obsahovaly veškeré známky § 106, pokud se týče § 107 tr. z. Ježto byly tu podmínky trestnosti dle § 108 tr. z., jest trest dle § 1, odst. 1 nového zákona vůči trestu dle § 108 tr. z. patrně mírnějším. Bylo-li však použití na skutek stěžovatelů ustanovení zákona nového, pak musilo se to státi též ohledně předpisu § 12, odst. 2 tohoto zákona, pokud toto vůbec může přijíti v úvahu, ježto v tomto případě jde o skutečné padělání českoslov. papírových peněz pomocí padělaných kolků.

Čís. 194.

Padělání peněz a cenných papírů. Osobou, jinak na činu účastněnou (§ 1) jest nejen ten, kdo byl účastněn na padělání peněz, nýbrž i ten, kdo po dohodě spolupůsobil při udávání padělaných peněz. Udáváním padělaných peněz jest všeliké, soukromoprávně závazné jednání, jímž dostávají se padělky z držby osoby jedné do držby osoby jiné. Dorozuměním jest všeliká dohoda, vyjadřující srovnalou vůli za účelem, dle zákona trestným.

(Rozh. ze dne 27. května 1920, Kr I 139/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 6. února 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem dle § 1 a 12 zákona ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Provádějíce důvod zmatečnosti dle čísla 10 § 281 tr. ř., vycházejí veškeré zmateční stížnosti z náhledu, že nalézací soud nesprávně podřadil jednání obžalovaných pod pojem spolupůsobení při udávání padělaných kolků, uvedených v zákoně ze dne 25. února 1919 čis. 86 sb. z. a n., v dorozumění se s pachatelem neb osobou jinak na činu účastněnou. Zmateční stížnosti v podstatě souhlasně dovozují, že činem, na němž musí býti zúčastněna osoba, s níž se ten který obviněný dorozuměl, by mohl býti uznán za své spolupůsobení při udávání padělaných bankovkových kolků vinným dle § 1 cit. zák., může býti jen padělání peněz resp. kolků a že není správným náhled soudu nalézacího, dle něhož sluší činem tím rozuměti jak padělání samo a spolupůsobení při něm, tak udávání padělků a spolupůsobení při tomto udávání. Poněvadž pak v tomto případě nebyla zjištěna osoba padělatele kolků, jimiž obžalovaní obchodovali, a rovněž